

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**z dnia 3 kwietnia 2014 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu wspólnego przedsiębiorstwa ARTEMIS za rok budżetowy 2012**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając ostateczne roczne sprawozdanie finansowe wspólnego przedsiębiorstwa ARTEMIS za rok budżetowy 2012,
 - uwzględniając sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsiębiorstwa ARTEMIS za rok budżetowy 2012, wraz z odpowiedziami Wspólnego Przedsiębiorstwa ⁽¹⁾,
 - uwzględniając zalecenie Rady z dnia 18 lutego 2014 r. (05851/2014 – C7-0053/2014),
 - uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽²⁾, w szczególności jego art. 185,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽³⁾, w szczególności jego art. 208,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 74/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie ustanowienia wspólnego przedsiębiorstwa ARTEMIS w celu realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie systemów wbudowanych ⁽⁴⁾, w szczególności jego art. 11 ust. 4,
 - uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w artykule 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów, o których mowa w art. 208 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽⁶⁾, w szczególności jego art. 108,
 - uwzględniając swoje poprzednie decyzje i rezolucje w sprawie absolutorium z wykonania budżetu,
 - uwzględniając art. 77 Regulaminu i załącznik VI do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A7-0203/2014),
- A. mając na uwadze, że wspólne przedsiębiorstwo ARTEMIS („wspólne przedsiębiorstwo”) ustanowiono w grudniu 2007 r. na okres 10 lat, aby zdefiniować i zrealizować program badań na rzecz rozwoju kluczowych technologii w zakresie systemów wbudowanych w różnych obszarach zastosowań w celu wzmocnienia konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju w Europie oraz umożliwienia powstawania nowych rynków i zastosowań społecznych,
- B. mając na uwadze, że wspólne przedsiębiorstwo rozpoczęło samodzielną działalność w październiku 2009 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 52.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42.

- C. mając na uwadze, że maksymalny wkład Unii na rzecz wspólnego przedsiębiorstwa przez okres 10 lat wynosi 420 000 000 EUR, a kwota ta ma zostać wypłacona z budżetu siódmego programu ramowego badań,

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa, że Trybunał Obrachunkowy stwierdził, iż roczne sprawozdanie finansowe wspólnego przedsiębiorstwa za 2012 r. rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz wyniki jego transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego;
2. jest zaniepokojony tym, że Trybunał Obrachunkowy drugi rok z rzędu wydał opinię z zastrzeżeniami co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw sprawozdania finansowego wspólnego przedsiębiorstwa, uzasadniając to tym, że wspólne przedsiębiorstwo nie było w stanie ocenić, czy strategia kontroli *ex post* daje wystarczającą pewność dotyczącą legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw sprawozdania;
3. zauważa, że Trybunał Obrachunkowy uznaje, iż dostępne informacje dotyczące wdrażania strategii kontroli *ex post* wspólnego przedsiębiorstwa nie są wystarczające, aby Trybunał mógł stwierdzić, czy ten kluczowy mechanizm kontroli funkcjonuje skutecznie; powtarza wezwanie do Trybunału Obrachunkowego, by przedstawił on organowi udzielającemu absolutorium, na podstawie jego niezależnych kontroli, własną opinię na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw sprawozdania finansowego wspólnego przedsiębiorstwa;
4. przypomina, że wspólne przedsiębiorstwo przyjęło strategię kontroli *ex post* w 2010 r. oraz że jej wdrażanie rozpoczęło się w 2011 r.; zauważa, że kontrolę zestawień poniesionych wydatków projektowych powierzono krajowym organom finansującym (KOF) państw członkowskich oraz że porozumienia administracyjne podpisane z tymi organami nie obejmują praktycznej strony prowadzenia kontroli *ex post*;
5. przypomina, że zgodnie z przedstawionym przez Trybunał Obrachunkowy sprawozdaniem z kontroli, płatności, których dokonano w 2012 r. na podstawie poświadczeń kosztów wydanych przez krajowe organy finansujące (KOF) państw członkowskich, wyniosły 7,3 mln EUR, co stanowi 43 % całkowitych płatności operacyjnych; wyraża zaniepokojenie tym, że według sprawozdania Trybunału Obrachunkowego wspólne przedsiębiorstwo otrzymało od KOF sprawozdania z kontroli obejmujące około 45 % kosztów związanych ze zrealizowanymi projektami, że wspólne przedsiębiorstwo nie dokonało oceny jakości tych kontroli, że do końca kwietnia 2013 r. wspólne przedsiębiorstwo nie otrzymało od wszystkich KOF informacji na temat strategii kontroli oraz że wspólne przedsiębiorstwo ARTEMIS nie było zatem w stanie ocenić, czy kontrole *ex post* dają wystarczającą pewność co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw sprawozdań;
6. zwraca się do wspólnego przedsiębiorstwa o przedstawienie Parlamentowi sprawozdania w sprawie negatywnych elementów stwierdzonych przez Trybunał Obrachunkowy; domaga się przedstawienia tego sprawozdania Parlamentowi wraz z oceną Trybunału Obrachunkowego;
7. powtarza, że wspólne przedsiębiorstwo powinno niezwłocznie podnieść jakość swoich kontroli *ex ante* i *ex post*; zwraca się o poinformowanie organu udzielającego absolutorium o wynikach procesów kontroli *ex post*; zauważa ponadto, że wspólne przedsiębiorstwo pracuje obecnie nad tymi kwestiami z Trybunałem Obrachunkowym, a także oczekuje ich pozytywnego rozwiązania w przyszłych latach;
8. zauważa, że pierwotny budżet wspólnego przedsiębiorstwa obejmował środki na zobowiązania tytułem wydatków operacyjnych w kwocie 55,1 mln EUR oraz że na koniec roku Rada Zarządzająca podjęła decyzję o zmniejszeniu środków operacyjnych do 39,5 mln EUR; ubolewa jednak, że poziom wykorzystania środków na płatności tytułem wydatków operacyjnych osiągnął poziom jedynie 62 %; zauważa, że sytuacja ta stanowi naruszenie budżetowej zasady równowagi; przypomina wspólnemu przedsiębiorstwu o konieczności wdrożenia konkretnych środków w celu osiągnięcia równowagi budżetowej, spójnych z odnośnymi procedurami operacyjnymi państw członkowskich, które przystąpiły do wspólnego przedsiębiorstwa;
9. jest zaniepokojony niskim wskaźnikiem wykonania budżetu, a ponadto działalnością wspólnego przedsiębiorstwa leżącą u jego podstaw; podkreśla, że środki zdeponowane na rachunkach bankowych na koniec 2012 r. wyniosły łącznie 17 230 100 EUR, co stanowi 57 % zatwierdzonych środków na płatności (30 132 752 EUR);
10. ustala na podstawie sprawozdania Trybunału Obrachunkowego, że mimo iż w rozporządzeniu Rady ustanawiającym wspólne przedsiębiorstwo przewidziano maksymalny ogólny budżet w wysokości 410 mln EUR na pokrycie wydatków operacyjnych, faktyczny wskaźnik wykonania oraz spodziewana wartość zaproszeń do składania wniosków opiewają łącznie na kwotę 206 mln EUR, czyli jedynie 50,2 % ogólnego budżetu; zauważa, że świadczy to o niskim wskaźniku wykonania budżetu będącym w głównej mierze efektem skomplikowanego procesu finansowego zamknięcia projektów; zauważa, że wskaźnik wykonania budżetu jest całkowicie powiązany z krajowymi zobowiązaniami państw członkowskich;

Systemy kontroli wewnętrznej

11. zauważa, że Trybunał Obrachunkowy uznaje, iż wspólne przedsiębiorstwo nasiliło starania w celu określenia i wdrożenia skutecznych procedur kontroli finansów, rachunkowości i zarządzania w 2012 r.; zauważa, że potrzebne są dalsze starania, zwłaszcza w odniesieniu do weryfikacji finansowej zestawień poniesionych wydatków oraz do standardów kontroli wewnętrznej;
12. zauważa, że w poświadczeniu wiarygodności za 2012 r. dyrektor wykonawczy wyraża zastrzeżenie dotyczące strategii kontroli *ex post*, zastrzeżenie to nie zawiera jednak wystarczających informacji na temat wdrożenia tej strategii; wzywa wspólne przedsiębiorstwo, aby uzyskało potrzebną wiarygodność, jaką dają poświadczenia władz krajowych oraz strategia kontroli *ex post*;
13. ubolewa, że życiorysy członków Rady Zarządzającej i dyrektora wykonawczego nie są publicznie dostępne; wzywa wspólne przedsiębiorstwo do naprawy tej sytuacji w trybie pilnym; domaga się, by wspólne przedsiębiorstwo, w ramach przyszłego wspólnego przedsiębiorstwa ECSEL, opracowało i przyjęło kompleksową politykę zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi;
14. uważa, że wysoki poziom przejrzystości jest kluczowym elementem ograniczenia ryzyka wystąpienia konfliktu interesów; wzywa zatem wspólne przedsiębiorstwo do udostępnienia na jego stronie internetowej jego polityki i ustaleń dotyczących zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi oraz odnośnych przepisów wykonawczych, jak też wykazu członków Rady Zarządzającej wraz z ich życiorysami;
15. zwraca się do Trybunału Obrachunkowego o monitorowanie polityki wspólnego przedsiębiorstwa dotyczącej zarządzania konfliktami interesów i zapobiegania im, poprzez sporządzenie sprawozdania specjalnego w tej sprawie przed rozpoczęciem kolejnej procedury udzielania absolutorium;

Wspólne przedsiębiorstwo ECSEL (ang. Electronic Components and Systems for European Leadership – Podzespoły i układy elektroniczne w służbie wiodącej pozycji Europy)

16. przypomina, że wspólne przedsiębiorstwa ARTEMIS i ENIAC ustanowiono w grudniu 2007 r. w ramach siódmego programu ramowego badań na okres 10 lat w celu, odpowiednio: rozwoju kluczowych kompetencji w zakresie nanoelektroniki oraz rozwoju kluczowych technologii w zakresie systemów wbudowanych; zauważa, że ARTEMIS rozpoczął samodzielną działalność w październiku 2009 r., a ENIAC uzyskał autonomię finansową w lipcu 2010 r.;
17. powtarza stałe obawy organu udzielającego absolutorium dotyczące niskich wskaźników wykonania budżetów tych przedsiębiorstw, a ponadto dotyczące działalności wspólnych przedsiębiorstw leżącej u ich podstaw i powiązanej z wysokimi poziomami środków pieniężnych w kasie; przypomina, że ich celem było pobudzanie i zwiększanie inwestycji prywatnych i publicznych w badania i rozwój w dwóch uzupełniających się dziedzinach mających duże znaczenie dla przemysłu w Europie;
18. zauważa, że Komisja w kontekście wdrażania programu „Horyzont 2020” przedstawiła wniosek (COM(2013) 501) zakładający połączenie systemów wbudowanych (ARTEMIS) i nanoelektroniki (ENIAC) w jedną inicjatywę, a zatem zamknięcie wspólnych przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC przed dniem 31 grudnia 2017 r., tj. przed upływem ich zakładanego okresu funkcjonowania; zauważa, że nowe wspólne przedsiębiorstwo w dziedzinie podzespołów i układów elektronicznych nazwane ECSEL (ang. Electronic Components and Systems for European Leadership – Podzespoły i układy elektroniczne w służbie wiodącej pozycji Europy) będzie miało formę trójstronnego instytucjonalnego partnerstwa publiczno-prywatnego i będzie wyspecjalizowanym podmiotem prawnym z udziałem sektora prywatnego, władz krajowych i organów europejskich;
19. zauważa, że ten nowy podmiot prawny na mocy art. 187 TFUE przyjmie modelowe rozporządzenie finansowe dla organów PPP, o którym mowa w art. 209 rozporządzenia finansowego, będzie odpowiedzialny za zarządzanie pośrednie, oraz przejmie wszystkie prawa i obowiązki obecnie działających wspólnych przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC; oczekuje, że Trybunał Obrachunkowy przeprowadzi pełne i stosowne oceny finansowe praw i obowiązków każdego z tych podmiotów; przypomina w związku z tym o wspólnej deklaracji Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie odrębnej procedury udzielania absolutorium wspólnym przedsiębiorstwom na mocy art. 209 rozporządzenia finansowego;
20. jest zaskoczony, że w tak krótkim czasie i bez uzyskania ostatecznej rozstrzygającej oceny osiągnięć tych wspólnych przedsiębiorstw, Komisja postanowiła istotnie dostosować strategię wykonawczą Unii dotyczącą rozwoju kluczowych kompetencji w zakresie nanoelektroniki oraz rozwoju kluczowych technologii w zakresie systemów wbudowanych; przypomina o wniosku Parlamentu o przeprowadzenie analizy kosztów i korzyści takiego połączenia, która to analiza wyodrębniłaby ewentualne zalety i wady takiego rozwiązania;

21. zauważa, że w wyniku ocen okresowych zalecono wdrożenie przyszłej wspólnej inicjatywy technologicznej w oparciu o podstawę prawną, która będzie lepiej dostosowana do specyfiki partnerstw publiczno-prywatnych i która będzie zakładała mniejsze koszty administracyjne i większą elastyczność przy ograniczeniu obciążenia administracyjnego w celu zachęcenia do uczestnictwa przedstawicieli przemysłu wysokiego szczebla;
22. zauważa ponadto, że aby osiągnąć te cele, wspólne przedsiębiorstwo ECSEL powinno zapewniać wsparcie finansowe głównie w formie dotacji dla uczestników, w drodze otwartych i konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, których celem jest eliminowanie stwierdzonych niedoskonałości rynku;
23. ubolewa, że wniosek Komisji nie przewiduje badania sprawozdań finansowych ani dochodów i wydatków wspólnego przedsiębiorstwa ECSEL przez Trybunał Obrachunkowy oraz wskazuje, że sprawozdania finansowe tego wspólnego przedsiębiorstwa będą badane co roku przez niezależny organ kontrolny; zwraca się do Komisji o wyjaśnienie, jaką ten wniosek ma wartość dodaną; podkreśla, że Trybunał Obrachunkowy od 2002 r. jest wyłącznym organem kontrolnym wspólnych przedsiębiorstw ustanowionych na mocy art. 187 TFUE, a zatem zgromadził on szeroką wiedzę na temat tych podmiotów, której nie należy marnować;

Aspekty przekrojowe dotyczące europejskich wspólnych przedsiębiorstw badawczych

24. zauważa, że podejście kontrolne przyjęte przez Trybunał Obrachunkowy obejmuje analityczne procedury kontrolne, ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych systemach nadzoru i kontroli oraz badanie transakcji na poziomie wspólnego przedsiębiorstwa, lecz nie na poziomie członków ani ostatecznych beneficjentów wspólnego przedsiębiorstwa;
25. zauważa, że kontrolę na poziomie członków i ostatecznych beneficjentów przeprowadzają wspólne przedsiębiorstwo albo zewnętrzne firmy audytorskie na podstawie umowy, a monitoruje ją wspólne przedsiębiorstwo;
26. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 2/2013 pt. „Czy Komisja zapewniła wydajną realizację siódmego programu ramowego w zakresie badań?“, w którym Trybunał zbadał, czy Komisja zadbała o skuteczne wdrożenie siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (FP7);
27. odnotowuje, że kontrola ta obejmowała również ustanowienie wspólnych inicjatyw technologicznych;
28. zgadza się z wnioskiem Trybunału Obrachunkowego, że wspólne inicjatywy technologiczne ustanowiono w celu wspierania długoterminowych inwestycji przemysłowych w określonych obszarach badań naukowych; zauważa jednak, że uzyskanie autonomii finansowej przez wspólną inicjatywę technologiczną trwało średnio dwa lata, a Komisja zazwyczaj ponosiła odpowiedzialność przez średnio jedną trzecią oczekiwanego okresu działania wspólnych inicjatyw technologicznych;
29. zauważa ponadto, że według Trybunału Obrachunkowego niektóre wspólne inicjatywy technologiczne ze szczególnym powodzeniem pozyskały małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) do udziału w projektach, a dla MŚP przeznaczono niemal 21 % funduszy zapewnianych przez wspólne inicjatywy;
30. zwraca uwagę na fakt, że całkowite środki indykatywne, uznawane za niezbędne do funkcjonowania siedmiu europejskich wspólnych przedsiębiorstw badawczych, które Komisja do tej pory ustanowiła na mocy art. 187 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – z godnym uwagi wyjątkiem Wspólnego Przedsiębiorstwa Galileo – przez cały okres ich istnienia wynoszą 21 793 000 000 EUR;
31. zwraca uwagę, że łączne prognozowane przychody budżetowe wspólnych przedsiębiorstw w roku 2012 wyniosły ok. 2,5 mld EUR, czyli ok. 1,8 % ogólnego budżetu Unii na rok 2012, przy czym ok. 618 mln EUR pochodziło z budżetu ogólnego (wkład pieniężny Komisji), a ok. 134 mln EUR od partnerów przemysłowych i członków wspólnych przedsiębiorstw;
32. stwierdza, że wspólne przedsiębiorstwa zatrudniają 409 pracowników stałych i pracowników zatrudnionych na czas określony, co stanowi mniej niż 1 % całkowitej dozwolonej liczby urzędników Unii na mocy budżetu ogólnego Unii (plan zatrudnienia);

33. przypomina, że całkowity wkład Unii, który uznano za niezbędny do funkcjonowania wspólnych przedsiębiorstw przez cały okres ich istnienia, wynosi 11 489 000 000 EUR;
 34. zwraca się do Trybunału Obrachunkowego o przeprowadzenie kompleksowej analizy wspólnych inicjatyw technologicznych i innych wspólnych przedsiębiorstw i przedstawienie jej w odrębnym sprawozdaniu z uwagi na znaczne zaangażowane środki pieniężne oraz przedstawione ryzyko – zwłaszcza dotyczące utraty reputacji; przypomina, że Parlament zwrócił się już do Trybunału Obrachunkowego z wnioskiem o sporządzenie sprawozdania specjalnego w sprawie potencjału wspólnych przedsiębiorstw i ich partnerów prywatnych w zakresie zapewnienia wartości dodanej i skutecznej realizacji unijnych programów z dziedziny badań, rozwoju technologicznego i demonstracji; zauważa, że ocena taka jest pilnie potrzebna w odniesieniu do wspólnych przedsiębiorstw ENIAC i ARETMIS.
-